

2007 m. liepos 27 d.

Nr. 28 (762)

Eina nuo 1988 m.
spalio 28 d.

Susitikime saskrydyje „Su Lietuva širdy“

Kasmet rugpjūtį Ariogaloje vykstančiamie Lie-tuvos tremtinių, politinių kalinių ir Laisvės kovų daly-vių saskrydyje susitinka nuo tremties ar kalinimo laikų nesimatę žmonės. Kiek tada būna džiaugsmo ašarų ir il-gų prisiminimų...

Nemažai nukentėjusiųjų nuo sovietų okupacijos sā-

skrydžio Ariogaloje laukia kaip didžiausios šventės. Kad vėl susitiktų, pasimaty-tų, pasikalbėtų, pasiguostų, pasidžiaugtų...

Šiemet rugpjūčio 4-ąją Ariogaloje, Dubysos slén-je, susirinksime jau 17 kar-tą. Organizatoriai pažadé-jos puikų renginį ir ypatin-gą koncertą.

Beje, tą dieną paminėsime ir liūdną sukaktį – 55-ąsias metines, kai 1952 m. rugpjū-čio 5-ąją buvo ištremta daug Lietuvos šeimų, kurių laukė ilgi ir sunkūs vargo ir išban-dymų metai Krasnojarsko krašte. Nemaža dalis jų tada buvo vaikai, paaugliai, o sugrįžusiujių plaukai šian-dien žeri sidabru.

Partizano Alfonso Mor-kuno-Plieno duktė Elvida Morkūnaitė-Čaplakienė buvusius 1952 m. tremti-nius, prieš 55 metus nu-blokštus į Krasnojarsko kraštą, kviečia rugpjūčio 4 d. susitikti Ariogalo saskrydy-je, prie LPKTS platinamų knygų.

„Tremtinio“ inf.

Elvida Čaplakienė
Nuotr. iš E. Čaplakienės albumo

Tomo Tarvydo ir Marytė Žukauskaitės vestuvės. 1956 m. Krasnojarskas

Krasnojarskas. Lietuviai 3-ioje plytinėje. 1954 m.

Dvejonės dėl bylos pagrįstumo neišnyksta

Po Lietuvos Apeliacinio teismo nutarties, kuria at-mesti Algirdo Petrusvičiaus ir Vygirdo Dudučio apeliacinai skundai, lyg ir baigėsi at-vira diskusija dėl šios rezonansinės bylos. Tačiau anks-čiau iškeltos problemos išliko aktualios.

Praėjusį penktadienį Lie-tuvos Sąjūdžio tarybos pirmi-ninkas, Lietuvos Respubli-ko Seimo narys Rytas Kup-činskis išplatino atvirą laiš-ką Lietuvos Respublikos Valstybės saugumo depar-tamento generaliniam direk-toriui Povilui Malakauskui, kuriame raginama ištirti Valstybės saugumo depar-tamento (VSD) darbuotojų organizuotas ciniškas provokacijas prieš buvusį politinį kalinių, rezistencijos kovų da-lyvi, Vyčio Kryžiaus ordino kavalierių, lietuviško šauna-mojo ginklo „Vytis“ kūrėją, buvusį Seimo narį Algirdą Petrusvičių.

Teismas dėl dalies bylos medžiagos slaptumo nesuge-bėjo viešai atsakyti į pareikš-tas dvejones dėl šios bylos pa-grįstumo. Pagrindas apkaltin-ti A.Petrusevičių ir kitus as-

menis neteisėtu disponavimu ginklais buvo VSD atlikto operatyvinio tyrimo, kurio ki-taip, kaip ciniška provokacija, pavadinti negalima, metu surinkta medžiaga.

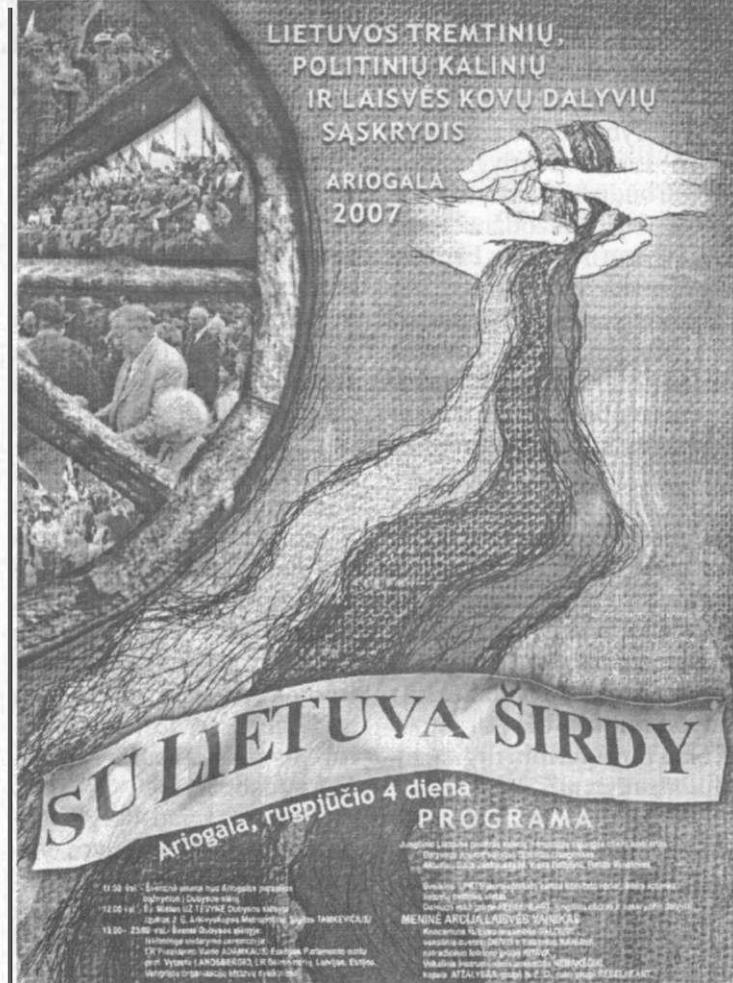
Vien pats faktas, kad prieš tokį garbų žmogų buvo pritai-kytas nusikalstamos veikos imitacijos modelis, kurio pa-skirtis ir esmė – patraukti at-sakomybėn žinomai nuolat nusikalstančius asmenis, to-kius kaip organizuoto nusika-lstamumo atstovai, korup-puoti valdininkai ir t.t., yra ne-toleruotinas ir žemiantis VSD ir visos valstybės vardą. Šiuo atveju susidaro pagrįstas įtarimas, kad minėtas meto-das buvo taikomas paže-ižiant jo esmę bei pagrindin-nes taikymo taisykles, – rašo-ma atvirame laiške.

R. Kupčinskis taip pat pa-brėžia, kad „A.Petrusevičius nerodė jokios iniciatyvos par-duoti ginklus, o tik po kelis metus trukusių VSD užver-buoto buvusio bendražygio įkalbinėjimų, kuriuos dabar drąsiai galima vadinti organi-zuotomis provokacijomis, su-tiko jam padėti įsigyti savig-y-nai skirtų ginklų. Sis aspektas

byloje neatsispindi dėl ten-dencingai atrinktos operaty-vinės medžiagos.“

Atvirame laiške kreipda-masis į naujają VSD vadovą Seimo narys R. Kupčinskis ragina „organizuoti tyrimą, kad būtų išsiaiškina, kas ir ko-kiu tikslu sukurstė, supla-na-vo, organizavo ir įvykdė šią ci-nišką provokaciją prieš buvu-sį politinį kalinių, pasipriešini-mo sovietinei okupacijai or-ganizerių Algirdą Petrusvičių, taip pat atidžiai susipa-zinti su visa minimoje byloje surinkta operatyvine medžia-ga, užtikrinti, kad teisėsaugos institucijas pasiektų objekty-vi, o ne tendencinga medžia-ga iš Valstybės saugumo de-par-tamento, spręsti atsakin-gų už tendencingos medžia-gos pateikimą pareigūnų at-sakomybės klausimą bei ateityje Valstybės saugumo de-par-tamento veiklą nukreipi-ti prieš tikrus Lietuvos valsty-bės bei visuomenės prie-šus, o ne prieš žmones, kurie savo viso gyvenimo darbu aiškiai prisidėjo prie Nepri-klausomos Lietuvos atkūri-mo ir stiprinimo.“

„Tremtinio“ inf.

Rugpjūčio 4 d. (šeštadienį) kviečiame į Lietuvos trem-tinių, politinių kalinių ir Laisvės kovų dalyvių saskrydį „Su Lietuva širdy“ Ariogaloje.

9–10.30 val. dalyvių atvykimas į Ariogalą, transpor-to statymas paženklintose vietose, registracija.

10.30–11 val. kolonus formavimas (prie Ariogalos pa-rapijos bažnyčios renkasi šventės dalyviai, skamba orkest-ro muzika).

11–12 val. eisena į Dubysos slén-je.

12 val. šv. Mišios už Tėvynę Dubysos slénje.

13 val. šventės atidarymas.

Žinios iš Seimo

Užsienio reikalų ministras okupacijos žalos atlyginimu ragina rūpintis Seimo narius ir pačius nukentėjusiuosius

Birželio 28 d. 22 Seimo nariai, daugiausia priklausantys Tėvynės sąjungos frakcijai, kreipėsi į Ministrą pirmininką G. Kirkilą ir užsienio reikalų ministrą P. Vaitiekūną prašydami atsakyti į penkis klausimus dėl SSRS okupacijos padarytos žalos Lietuvai atlyginimo. Grupė Seimo narių, motyvuodama tuo, kad pastaraisiais metais pateikta tūkstančiai Lietuvos piliečių parašų su reikalavimu atlyginti SSRS okupacijos padarytą žalą, piliečių laikų srautas nenutrūksta ir šis klausimas nuolatos keliamas įvairių visuomeninių organizacijų renginiuose, klausė:

„Ar yra (buvo) sudaryta Lietuvos Respublikos derybų su Rusijos Federacija delegacija dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo Lietuvos Respublikai? Jei delegacija yra, tai kada ir kokiu teisės aktu buvo sudaryta? Kas jos vadovas ir kokia jos sudėtis, kokie jos įgaliojimai ir kam yra atskaitinga?

Kiek kartų ir kada paskutinį kartą buvo oficialiai kreiptasi į Rusijos Federacijos vyriausybę su siūlymu pradėti derybas dėl okupacijos žalos Lietuvai atlyginimo? Kokiu būdu tai daroma: nota, kitokiu raštu ar žodžiu? Koks šių siūlymų ir Rusijos Federacijos atsakymų turinys? Ar buvo šis klausimas keliamas derybiniu ar kitokiu susitiki mu su Rusijos Federacijos atstovais metu? Kada, kokių susitikimų metu ir kokio rango pareigūnai juose dalyvavo?

Ar apie derybų dėl SSRS okupacijos žalos Lietuvai atlyginimo eigą ir padėtį yra informuotos tarptautinės organizacijos? Kokiomis organizacijomis, kokia informacija, kada ir kokiu būdu pateikta? Ar buvo kreiptasi dėl paramos? Kokie tarptautinių organizacijų atsakymai?

Ar buvo, kada ir kokiu būdu kreiptasi į Rusijos Federaciją, kad ši, pagal savo įsipareigojimą Europos Tarybai, skirtų lėšų iš Lietuvos deportuotiems asmenims ir jų palikuonims grižti į Tėvynę? Ar šių lėšų gauta ir kiek?

Kas numatoma daryti, kad būtų išspręsta SSRS okupacijos padarytos žalos Lietuvai atlyginimo problema? Ar parengta šios problemos sprendimo strategija? Ar sudarytas konkretų veiksmų planas? Kokie ir kada numatyti pirmeliai veiksmai?

Liepos 17 d. Užsienio reikalų ministerija atsakė į Seimo narių klausimus, tačiau Tėvynės sąjungos Politikos komiteto pirmininkas prof. V. Landsbergis mano, kad į juos nebuvo atsakyta. Susipažinės su Užsienio reikalų ministerijos raštu dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo, jis pabrėžė, jog nė į vieną Seimo narių klausimą užsienio reikalų ministras neatsakė.

„Seimo nariai klausė, kiek kartų ir kada paskutinį kartą buvo oficialiai kreiptasi į Rusijos Federacijos vyriausybę su siūlymu pradėti derybas dėl okupacijos žalos Lietuvai atlyginimo. Užsienio reikalų ministerija rašte teigia, kad šis klausimas buvo keliamas du kartus – 2001 m. Nidoje ir 2001 m. Maskvoje. Matyt, paskutinis kreipimasis ir buvo 2001 m. Atsakant, kad Rusija „iki šiol atmeta siūlymus“ derėtis, kreipiama į tai, neva nuolat būna Lietuvos Vyriausybės siūlymų; kiek žinoma, tai neatitinka tikrovės. Seimo nariai klausia konkrečiai: kiek kartų ir kada paskutinį kartą buvo kreiptasi. Atsakymo nėra,“ – komentavo prof. V. Landsbergis URM raštą.

Prof. V. Landsbergis stebisi, kad Užsienio reikalų ministerija, kalbėdama apie Rusijos įsiskolinimus Lietuvai, né neužsimena apie žmonių piniginius indėlius, laikytus Taupomajame banke, kurių suma siekė 5–6 milijardus rublių.

„Tie pinigai Lietuvos žmonėms negražinti iki šiol. Žmonės turi teisę į taupomuosius indėlius ir sukauptus procen- tus. Rusija turi atlyginti visą žalą žmonėms ir Lietuvos Respublikai, nes Vyriausybė iš dalies kompensavo gyventojų patirtą žalą dėl Rusijos nusavintų sovietinių indėlių“, – pabrėžė prof. V. Landsbergis.

Prof. V. Landsbergis taip pat mano, kad Lietuvos Vyriausybė turi pagrindo reikalauti iš Rusijos mokesčio už per 60 metų naudojimąsi Lietuvos ambasados pastatu Paryžiuje. Ambasados pastata Paryžiuje, Rusijai nesutinkant perduoti jo savininkui Lietuvai, Prancūzijos valdžia gal galē išpirko iš Lietuvos Respublikos.

„Neteko girdėti, kad Vyriausybė kreiptusi dėl Rusijos įsipareigojimo Europos Tarybai išmokėti mūsų buvusiems tremtiniams ir jų palikuonims

priklausančias kompensacijas“, – teigė TS Politikos komiteto pirmininkas.

Prof. V. Landsbergis pabrėžė, kad LR Seimo įstatymas „Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo“ įpareigoja ne „Lietuvą“, kaip rašo ministras, o kiekvieną Vyriausybę to siekti. Įpareigoja visas Vyriausybes. Tuo tarpu dabartinė Vyriausybė, pasak prof. V. Landsbergio, šiuo atveju nesivadovauja nei vertybiniams nuostatomis, apie kurias taip pat rašoma atsakyme, nei įstatymu, kurio nevykdo.

„Kelti SSRS okupacijos žalos atlyginimo klausimą Lietuvą įpareigoja ne tik 2000 m. birželio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimo įstatymas „Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo“, bet ir mūsų valstybės vertybiniams nuostatomis. Todėl papildomas pastangos išjudinti šį klausimą bei aktyvesnis kitų valdžios institucijų įsitraukimas būtų rimta paspirtis. I tai ne kartą esame atkreipę ir Seimo narių dėmesį,“ – rašoma užsienio reikalų ministro rašte. Tačiau čia pat šių „vertybinių nuostatų“ įtvirtinimas ir gynimas, švelniai tariant, perleidžiamas parlamentarams: „Siūlome SSRS okupacijos žalos atlyginimo klausimą kelti įvairiuose parlamentiniuose forumuose, taip pat bendraujant su kitų valstybių parlamentarais. Tai padėtų atkreipti tarptautinės bendruomenės dėmesį į šią problemą, darytų įtaką Rusijai ir priverstų ją laikytis lankstesnės pozicijos derybose dėl žalos atlyginimo“.

Taigi, pasak Užsienio reikalų ministerijos, tokiai klausimais, kaip okupacijos žalos atlyginimo reikalavimas iš Rusijos turi rūperti parlamentarams arba privatiems asmenims.

„Taip pat atkreipiame dėmesį, kad fiziniai Lietuvos Respublikos asmenys gali patys pradėti juridinius veiksmus prieš Rusijos Federaciją – Sovietų sąjungos teisių ir įsipareigojimų perėmėjų ir kreiptis į Lietuvos teismą siekdami gauti kompensaciją už Sovietų sąjungos okupacijos padarytą žalą. Užsienio reikalų ministerija yra pasirengusi savo kompetencijos ribose suteikti šiuo klausimui visą reikalingą informaciją“, – rašoma minėtame rašte.

Ingrida VĖGELYTĖ

Rimtų ketinimų nematyti

reikėtų kelti?

Prof. V.Landsbergis: Pagrindiniai reikalavimai turėtų būti: skaidrumas, sąžiningumas, teisybės sakymas. Visur čia yra spragų. Jei kas norės TS padaryti atsakingą už neskaidrumą, už neteisybės sakymą, už dvilypius veiksmus, tai TS nebus lengva pasiaiškinti, kodėl vienus dalykus rėmė, o dėl kitų tylo.

T.Dapkus: Dabartinė valdžia ketina įvykdyti tam tikras reformas: energetikos, aukštojo mokslo, teismų ir kt. Kaip Jūs vertintumėte šiuos siūlymus?

Prof. V.Landsbergis: Rimtų ketinimų nematyti. Čia gali būti tik garas, kuris išeina švilpukui. Vien pažiūrėjus į teismų reformą, esminių permainų nematyti, yra tam tikrų redagavimų, pakrapšymų. Tačiau teismų sistema liktų dar labiau uždara nuo visuomenės ir tik vieno profesinio sluoksnio uždara teritorija, iš kurios galima valdyti Lietuvą, atsiribojus nuo visuomenės ir įjāžiūrint iš aukščio. Tai ne reforma.

Dėl aukštojo mokslo reformos. Sunku pasakyti, ar tai pasiteisins. Mokamas aukštassis mokslas, apribotas stojančiu – būsimų studentų skaičius. Reforma turi būti nukreipta į mokymo kokybę, o dabar ji nukreipta į finansavimo sureguliacijam. Tai svarstoma atitrauktai nuo visos švietimo sistemos, nuo problemos, kaip ruošiami mokytojai ir koks mokytojo darbo patrauklumas, kas po 10–15 metų dirbs vidurinėse mokyklose, gimnazijoje.

T.Dapkus: Kodėl apie tas reformas neleidžiama diskutuoti Seime?

Prof. V.Landsbergis: Matyt, nėra argumentų, nėra tikro viešo svarstymo, o noras prastumti sprendimus, kurie sutarti valdančiųjų asmenų ir grupių ir kurie nenukreipti į esmines permainas, o tik į esamos padėties įtvirtinimą. Nereikėtų apsigauti – čia nėra reformų Vyriausybė. Sis tas, kas yra pribrendę, apie ką daug kalbama, dabar vadina reformomis. Galbūt su tam tikromis nuolaidomis dėl Tėvynės sąjungos, kuri visada kalbėjo, kad reikia permainų, įtakos. Tai tos įtakos dėka kažkas juda.

T.Dapkus: Dėl politinės paramos mažumos Vyriausybė. Ar pasiteisina Tėvynės sąjungos parama? Kokius naujus reikalavimus

Prof. V.Landsbergis: Manau, kad jis tai turėjo padaryti anksčiau. Malakauskas nėra vadovybė, kol ten sėdi Pociūnas žmonės.

Kas mokys giedoti Lietuvos himną?

Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus metiniam pranešime atkreipė ypatingą dėmesį į patriotiškuo stoką, o buvęs Prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas, pritardamas V. Adamkui, priekaištavo, kad renginiuose Lietuvos himnas ne giedamas, o grojamas.

Lietuvos Trispalvė net valstybinių švenčių progadaugeliui valstybinių ištaigų „nepopulari“, Lietuvos himną Lietuvos radijas, vadinas nacionaliniu, tik vidurnaktį pagroja. Renginiuose tenka išgirsti, kai vieni giesmininkai vijoje: „Tegul saulė Lietuvoj tamsumas prašalina“ gieda žodžius: „Tegul saulė Lietuvos tamsumus pašalina“, kiti taria: „Lietuvos tamsumas prašalina“. O kas juos mokė giedoti himną? Kas vakarą ir ryta pilieciui primena savo tautą, Tėvynę, valstybę, kas jį ugdo patriotu?

Ne kartą per spaudą ir asmeniškai šių eilucių autorius bei visuomeninės organizacijos kreipėsi į Lietuvos radio ir televizijos (LRTV) generalinį direktorių Kęstutį Petrauskį ir LRTV tarybos pirminką prof. Romą Pakalnį su prašymu vakaraus ir rytais per radiją transliuoti giedamą Lietuvos himną, tačiau užsispypimas pasirodė neįveikiamas, sulauktas vienintelis „rimtai motyvuotas“ atsakymas, kad Lietuvos radijas veikia ištisą parą, todėl užtenka „pagroti“ himną vidurnaktį.

Apie LRTV (ypač TV) nacionalinį „spindesį ir skurdą“ pelnytai rašoma spudoje, daugelis nuolat labiau klaušo „Žinių radio“. Būtų gera, kad „Žinių radio“, pasižymintis įdomiomis margaspalvėmis laidomis, patriotiška dvasia, parodytu sektiną pavyzdį Lietuvos radijui ir vidurnaktį – 24 val. bei ryta 6 val. transliuotų giedamą Lietuvos himną.

Gal visi išmoksime, gal visi drąsiau giedosime dr. Vinco Kudirkos „Tautišką giesmę“.

Algimantas ZOLUBAS

Generolai veržiasi į mūši

Ivyko pompastiškos abiturientų išleistuvės Rusijos aukštosiose karo mokyklose ir akademijose. Jose kalbas režė aukščiausieji Rusijos karo vadovai. Kalbėjusieji ypač akcentavo spartą Rusijos armijos perginklavimą naujausioms raketomis ir kita modernia karine technika. Strateginės paskirties raketinių pajęgų vadas generolas pulkininkas Nikolajus Solovcovas pranešė, kad jau šių metų pabaigoje stos rikiuotenė trys mobilū strateginiai raketiniai kompleksai „Topol-M“, kuriems nebaisūs jokie galimų priešradarai ir kitos priešraketinės sistemos. Antrasis raketų divizionas bazuosis Ivanovo srities teritorijoje. Rusijos karinio laivyno vyriausasis vadas laivyno admirolas Vladimiras Masorinas papasakojo, jog netrukus bus baigtas statyti naujas atominis lėktuvnešis. Tai bus 50 tūkstančių tonų vandens talpos laivas, kuriame bazuosis 30 karo lėktuvų ir sraigtasparnių. Šiuo metu Rusijos karinio jūrų laivyno sudėtyje yra tiktais vienas lėktuvnešis „Admirolas Kuznecovas“.

Tačiau militarizmas ir paulio bauginimas viską nusluosiančia Rusijos ginklo galią pasireiškia ne tik naujų raketinių kompleksų kūrimu ir dislokavimu. Prasidėjo „šaltojo karo“ laikus prinenanti propagandinė militaristinė kampanija. Tai ypač išryškėjo Kremliaus ruporu tapusio dienraščio „Komsomolskaja pravda“ surengtame karo ekspertų ir specialistų forume. Jame Rusijos karo strategai, atsargos ir armijoje tarnaujantys generolai „nustatė“, kada prasidės Trečiasis pasaulinis, tiksliau – Rusijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų karas. Tai ivyks, anot Rusijos strategų, vėliausiai po 10–15 metų, o gal ir anksčiau. Apie tai pareiškė generolas majoras Aleksandras Vladimirovas – Rusijos karo ekspertų kolegijos viceprezidentas. Jis esąs išitikinės, kad karas gali kilti vien todėl, kad amerikiečiai siekia pašalinti patį galingiausią geopolitinį konkurentą (tai yra Rusija – red.), turintį galimybę per pusvalandį nuo žemės paviršiaus nušluoti JAV.

Iš generolo A. Vladimirovo ir kitų jo kolegų pasisakymu aiškėja, kad karą turėtų pradėti pati Rusija, nes esą Jungtinės Amerikos Valstijos kėsinasi perimti Tolimųjų Rytų ir Sibiro resursus. Be to, neatsikratę imperinio mąsty-

mo aktyviausiai Sovietų sąjungos atkūrimo skelbėjai nuolat svaičioja, kad amerikiečiai neapkenčia Rusijos ir tyčia stumia ją konfrontuoti.

Tai, kad JAV kursto tarpautinę įtampą ir sparčiai rengia savo karinį kompleksą bei potencialą karui su Rusija, tvirtino Rusijos armijos generalinio štabo viršininko pavaudutojas Leonidas Ivašovas. Pasak generolo, JAV siekia igvendinti šimtmečio svajonę ir įsiviešpatauti pasaulyje. Be to, L. Ivašovas pakartojo savo imperinių bičiulių argumentus, kad amerikiečiai siekia kontroliuoti Rusijos duju ir naftos išteklius.

MASKVOS strategai, bauindami ne tiek amerikiečius, kiek savo tėvynainius, netgi skelbia scenarijų, pagal kurį JAV pradės karą prieš Rusiją. Esą prasidengę žmogaus teisių gynimu, amerikiečiai pirmiausia pateiks ultimatumą, reikalaujantį pakeisti viadus politiką, taip pat suteikti Vakarų kompanijoms teisę tvarkyti Rusijos energetinius resursus. Maskvai to nepadrarius, seks kitas ultimatus, reikalaujantis išleisti NATO taikdarius, pradėti derybas dėl Karaliaučiaus (Kalininrado) krašto, taip pat bus bandoma nuo Rusijos atplesti Kaspijos ir Šiaurės Kaukazo regionus. Rusijos karo eksperai forume kliekdėjo, jog Vašingtonas pareikalaus Rusijos gamtiniai išteklių, konkretiai – duju ir naftos pramonę perduoti tarptautinei kontrolei, o branduolinį arsenalą – NATO stebėtojams. Kvailesnių fantazijų negali būti, bet visa tai pateikiama labai rimtai, nes norima parangi aptulkintą Rusijos viusuomenę dėl V. Putino vykdomo nežaboto ginklavimosi. Beje, tai akcentuodamas kalbėjo ir minėtas generolas majoras A. Vladimirovas. Jis teigė, kad Rusija tiesiog pri- valo ginkluotis – iki dantų apsiginklavusi ji nesunkiai pasieks galutinę pergalę, lemsiančią „neišvengiamą Šiaurės Amerikos valstijų krachą“.

Apkalipsinės prognozės skleidžiamos ne šiaip sau. Tai rodo, kad Kremlieje įsiviešpatavo pernelyg imperialistinės agresyvios jėgos, dargi galingesnės, nei „šaltojo karo“ metu. Kai kurie Vakarų politikai dėl Rusijos energetikos išteklių – duju ir naftos, vis dar užima triušio, einančio į smauglio nasrus, poziciją. Visa laimė, kad tų triušių pastebimai mažėja.

Išsigalvotų kaltinimų puokštė

Po Rusijos vicepremiero ir buvusio gynybos ministro Sergejaus Ivanovo pareiškimo dėl naujų raketinių sistemų dislokacijos Karaliaučiaus krašte, kaip atsako į amerikiečių planus dislokuoti priešraketinio skydo elementus Lenkijoje ir Čekijoje, Maskvos imperininkai kelia didelį triukšmą apie nedékingus buvusių Varšuvos bloko šalių lyderius, kurie esą pamiršo Sovietų sąjungos jiems teiktą „pagalbą“. Tad ką jau kalbėti apie „teisėtas“ buvusias sovietines „respublikas“, ypač Baltijos šalis, kurios, pasirodo, tik Maskvos dėka okupacijos metais klestėjo ir vystėsi. Jei anksčiau Kremliaus administracija ir tokie revanšo šaukliai, kaip Žirinovskis, Alksnis, Baburinas, Rogozinas ir kiti, pagrindiniai juodinimo taikiniai pasirinkdavo Estiją ir Latviją, tai dabar atakų smaigalyje atsidūrė Lietuva. Mat Maskvą ypač sunervino Lietuvos užsienio reikalų ministro Petro Vaitiekūno pareiškimas, kad planai papildomai dislokuoti raketas (kurių ten ir taip jau per akis) neatitinka strateginės partnerystės dvasios. Toks mūsų ministro pasisakymas sukėlė laviną Kremliaus politologų straipsnių ir komentarų, nukreiptų prieš Lietuvos vykdomą neva antirusišką politiką.

Apibendrinant tuos komentarus galima pažymeti net keliolika kaltinimų, metamu Lietuvai: Lietuva remia amerikiečių raketų ir radarų dislokavimą visiškai šalia Rusijos Federacijos sienos; parduoda savo naftos kompleksą strateginiams partneriams, tik ne Rusijai; piktinasi, kad nafta ir dujos, tiekiamos iš Rusijos į Lietuvą, kainuoja didelius pinigus; Lietuva nepaprastai aktyviai palaiko visas sostines, konfliktuojančias su Maskva, ir niekada nesielgia atvirkščiai; vis aktyviai remia ir kursto „spalvotąsias“ revoliucijas visoje posovietinėje erdvėje, kad tik labiau pakentų ir susilpnintų Rusijos įtaką, tuo pačiu pažeisdama jos „teisėtus“ geopolitinius interesus. Iš 365 dienų pasirenka tik vieną – gegužės 9-ąją, kad primintų pasauliu apie sovietų okupaciją. (Žodžiai sovietų okupacija Rusijos spudoje visada rašomi

kabutėse, o paskutiniu metu kabutėse rašomas ir žodis neprilausomybė.) Reikalauja iš naujosios Rusijos moralinės ir materialinės kompeniacijos už tai, ko ji niekada nepadarė; įvairiais būdais atskrato žymių politikų, jei tik pastebi jų veikloje prorusišką poziciją.

Kalbėdami apie prorusiškų politikų „atsikratymą“ Rusijos imperininkai ir jiems uolai tarnaujantys politologai, komentatoriai, netgi profesoriais tituluojami istorijos klasotojai pirmiausia turi omenyje A. Brazauską, V. Uspaskichą, buvusį krašto apsaugos ministrą A. Butkevičių. Maskva gana nervingai reaguoja į ketinimus Seimo rudens sesijoje pateikti interpeliaciją vieinai iš pagrindinių Rusijos draugių, žemės ūkio ministrei Kazimirai Prunskienei. Todėl beveik nelieka abejonių, kad draugė Kazimira bus labiausiai Maskvos remiama kandidatė 2009 metų Lietuvos prezidento rinkimuose. Žinia, jei Kremliaus strategai iki to laiko nerad patikimesnio „gelbėtojo“.

Rusijoje taip pat skelbia, kad Lietuvoje nuolat ieškoma „rusiškų pėdsakų“ ir rūmtai svarstoma, kaip pasipriešinti Rusijos įtakai; uždaromos rusiškos mokyklos ir netransliuojamos televizijos bei radijo laidos rusų kalba... Gincytis dėl tų „uždarymų“ ir laidų nutraukimų nėra prasmės. Visą parą transliuojamos „Rusų radio“ („Russkoje radio“) laidos kiekvieną dieną pučia ne tik patį primityviausią rusišką popsalą, bet ir skleidžia imperinės Rusijos politiką.

Remiantis kaltinimais dėl Lietuvos neva vykdomos antirusiškos politikos daroma išvada: Rusijai vieną kartą trūks kantrybė ir ji Lietuvos atžvilgiu pradės vykdyti tokią pat politiką, kokią dabar vykdo Lietuva! Tai, žinoma, nuoroda, kad Vilnius tiesiog pri- valo paklusti Maskvai ir elgtis taip, kaip nurodys Kremliaus strategai ir instruktoriai. Nieko naujo. Nebent tai, kad Kremliaus propagandinis aparatas, pagrindiniai priesais nuolat skelbės Estijos „fašistus“ ir Latvijos „nacionalistus“, dabar jau ir Lietuvą priskiria prie tokį pačių „priešų“.

Jonas BALNIKAS

Kiek lieka Lietuvos tautinės valstybės?

Pabaiga.

Pradžia Nr. 27 (761)

Dėstymas vienai klasei per metus atsieina 2 tūkst. 500 lietu. Kasmet rengiamos ekonomikos olimpiados, vasaros stovyklos, ekskursijos į biržą, maklierių bei verslo jėmones, maklierių konkursai, kuriamos moksleivių bendrovės.

Ši organizacija yra JAV įkurtos „Junior Achievement International“ asocijuota narė. Vadovėliai paruošti nuo darželinukų iki baigiamųjų klasių.

Lietuvoje pagal organizacijos programas 240 mokyklų buvo mokoma 20 tūkst. moksleivių, išspausdinta 20 pavadinimų 180 tūkst. egzempliorių vadovelių.

1993–2004 metais veikė 600 mokomųjų moksleivių bendrovės, kurių apyvarta siekė 1 mln. litų. Realiai vaikai prekiavo maistu ir kitu. Višam procesui išgavinti buvo skirta 4 mln. litų. Vietoj Maironio, Lietuvos istorijos, gerumo – gobšumo dvasiai.

Lietuvą jėga stumiant į ES, per vaikų referendumą buvo naikinanti ataka sielai. Ši istorinė klaida pažeidė istorines dvasines nuostatas. Pirma, materializmas tampa prioritetu, antra, diegtas nevisa vertiškumo – ištisos rankos kompleksas, trečia, atmetos tėvų ir istorijos vertybės. Tai baisus virsmas, tolygus naujai tremčiai.

Lietuvos pilietybė

Lietuvoje kalbama dėl dvigubos pilietybės arba, kitaip sakant, pilietybės pavertimo patogia pinigų gavimo priemone kartu pridengiant sąžinę dėl akivaizdaus Tėvynės pastumimo į nuošalę pradžioje dar graužiančio kaltės Tėvynėjausmo. Tai būtų nerealus patriotiškumo gerbimo, turėjimo alibi („apsiforminimas“) lietuviu be Lietuvos).

R.Ozolas rašo: „Kai Paryžiaus ar Berlyno jaunimas dėl savo teisių grumiasi su valdžios kiemsargiais, nepaisydami lazdžių ir vandens patrankų, netgi (tegul ir guminu) kulkų, mūsiškiai ramiai sau renka pomidorus Ispanijoje ar braškes Airijoje ir plėšia vienas kitą. Ir laukia, kol Lietuvoje kas pasikeis...“

„Jūs, protestuojantieji komis, niekada nesugrįšite. Jus supančios ten, kur užkliuote, jūsų į svetimų tautų mokyklas eiti pradėjė vaikai, jus sulaikys svetimtaučiai vyrai ir žmonos, išsimokėtinai pirkti butai, namai, kitų susikurtos socialinės garantijos ... ir jums patiemis liks tik sentimentalus prisiminimas“ („Lietuvos žinios“, 2007 m. birželio 29 d., p. 4).

J.Laučiūtė: „Žiū, kokie gudručiai: kažkas kitas, bet tik ne jie Lietuvių turi kautis su

nepaslankia valdžia, turi kuopti sovietmečio ir „naujųjų lietuvių“ pridrėbtą mėšlą, o jie, emigravusieji, žiūrės iš ten, iš užjūrių, naudodamiesi ne jų sukurtomis geresnio gyvenimo „perspektyvomis“...

Ką jie darys tokiu atveju, jei į jų paliktus namus, darbo vietas priplūs imigrantų iš Azijos, Afrikos...?“ („XXI amžius“, 2007 m. birželio 1 d., p. 2–4).

Liberalizmo siaubas

J.Marcinkevičius sakė: „Stojimui į Europos Sąjungą pasirengime visais įmanomais aspektais, išskyrus pagrindini – žmonės neparengti dvasiškai, jie tarsi nuogi išmesti į dilgėles, ir pasirašytas mūsų išnykimo aktas“ („Alytaus naujienos“, 2003 m. birželio 25 d., p. 4).

N.Putinaitė, Prezidento patarėja, kritikuoja tautiškumą: „Nesusikalbėjimą, kuri konstatuoja Kubilius, lémē skirtingas požiūris į „tautą“. Europos politinės filosofijos žodyne šio žodžio nebelikę, nuojo nusigrežta kaip nuo gedingos démés, jis drauge su mums labai svarbiu žodžiu „tėvynė“ esas degraduotas į negatyvų nacionalizmo kontekstą. Kubiliui šia prasme reali Europa pasirodė kaip nūviliantis paradoktas. Jon eina „kaip į paskutinę mūsų valstybingumo ir tautiškumo apsaugos zoną“, tačiau ji atsikleidžia kaip tautiškumą atmetusi ir jo bijanti kaip grėsmės“ („Naujasis židinys“, 2006, Nr.12, p. 526).

Liberalizma galima paaiškinti tokiu pavyzdžiu. Liberalas gražiai išspausdins idealisto Maironio eiles ir nulups gerus pinigus sau, bet tokį eilių niekuomet neparašys.

„Liberalizmas – tai ir yra krizė, tapusi doktrina ir teorija...“

Vyksta naujas pasauliniskaras, ir šiuo atveju – prieš višą žmoniją. Kaip ir visuose karuose, jos tikslas – naujas pasaulio perdalijimas. /.../ Naujas pasaulio perdalijimas reikiasi valdžios koncentracija valdžiai ir skurdo koncentracija skurdžiam.

Naują melą mums parduoja kaip istoriją. Melą apie vilties pralaimėjimą, melą apie savigarbos pralaimėjimą, melą apie žmonijos pralaimėjimą. Valdžios veidrodis mums rodo cinizmo pergalę, melą apie liokaujaus pergalę ir melą apie neoliberalizmo pergalę.

Vietoj žmoniškumo mums siūlo biržos rodiklius, vietoj garbingumo mums siūlo skurdo globalizaciją, vietoj vilties siūlo tuštumą, vietoj gyvenimo mums siūlo siaubo inter Nacionalą.“

Prieš Lietuvai išstojant į ES G.Beresnevicius pastebėjo: „Dingo žodžiai „tautos interesai“, anksčiau budėdavę kiekvienoje sajūdinėje prakalboje, palengva – dabar, kaip tik šiuo metu, dingsta žodžių junginys „Lietuvos interesai“. Jų keičia „integracija į ES“, o galiausiai jis išmeta gatvėn kaip per dešimtmetį pasenęs sendaiktis“ („Šiaurės Atėnai“, 2002 m. birželio 22 d.).

Rašytojas R.Lankauskas kalbėjo apie tautos išlikimą: „Pelningos globalizacijos strategams, kosmopolitinei Amerikai ir jos pasekėjams Briuselyje ar Strasbūre tai turėtų labai patikti – būkit šiaip sau piliečiai, ir gana. Kam jums ta tautybė? /.../ Europa bus kosmopolitinė, žmogaus teisės dar labiau triumfuos, kontinentą valdys galingieji, bet liokaju irgi reikės. I juos neblogai tiks pinigų prisiplėšes tariamasis elitas iš „Stiliaus“ žurnalo puslapių su kuki nors „agurkicu“ ir limonadiu prezidentu priešaky“ („Kultūros barai“, 2002, Nr.2, p. 24).

R.Gavelis bylojo susirūpinimą valstybiniais ir tautiniais interesais: „Lietuvos politikai tiesiog nebesumano, kam čia dar patarnavus, kienočia dar interesus parėmus. Savas žmogus jiems kažkaip vis lieka paskutinėje vietoje“ („Veidas“, 2002 m. kovo 28 d.).

2003 m. kovą Lietuvoje lankėsis Šventojo Sosto sekretorius ryšiams su valstybėmis Žanas Luji Toranas kalbėjo: „Lietuva visuomet buvo Europoje ir šiandien gržta į ją išsaugojusi tai, ką Vakarų Europos šalys jau spėjo pamiršti. Jūs Europai galėsite duoti labai daug: gržinti jai atmintį apie krikščioniškės žemyno šaknis. Žemynas be atminties yra žemynas be turinio ir ateities“ (ELTA, 2003 m. kovo 5 d.). Tai labai gilus pastebėjimas. Tačiau tikėtis, kad Lietuva galės paveikti Europą, būtų fantastika.

Popiežius Jonas Paulius II enciklicoje „Gvybės evangelija“ kalbėjo apie solidarumą neigiančią mirties kultūrą: „Tokią kultūrą labai puoselėja galingos kultūrinės, ekonominės ir politinės sroviės, palaikečias visuomenės, perdėtai besirūpinančios sėkmę, idėją“ („Gvybės evangelija“, „Aidai“, Vilnius, 1995 m., p. 20). Sėkmės idėja remiasi turtinėjų proteguojamu anarcholiberalizmu ir anarchosindikalizmu bei valstybių griovimu.

Popiežius Benediktas V apie pasaulinę vyriausybę: „Pasaulinės valstybės ilgisi ir širdies gilumoje tikisi visi blo-

giausi ir bjauriausi elementai. Tokia visiškos žmonių lygibės ir komunalinio turto principais pagrįsta valstybė atmetė visokį tautinį lojalumą. Joje nebūtų jokio pripažinimo tévo autoritetui jo vaikams, o Dievo – žmonių bendruomenei. Jeigu tokios idėjos būtu igvendintos, jas neišvengiamai sektų dar neregėto teroro vyriausybė“ (1920 m. liepos 25 d. pareiškimas, „Laisvas laikraštis“, 2002 m. rugpjūčio 16 d., p. 14).

Popiežius Benediktas XVI neseniai priėmė episkopatų komisijos kongreso dalyvius ES 50-osioms susikūrimo metinėms paminėti. Jis perspėjo dėl Europos „apostazės“. Savo kalboje jis diagnozavo esamą žemyno savo identitetą išsižadėjimą.

Europa dėl demografijos, „kaip atrodo, pasuko keliu, vedančiu į išnykimą... Galima beveik pagalvoti, kad Europa žemynas praranda pasitikėjimą savo ateitimis“.

„Dėl gvybės apsaugos negalima eiti į jokius kompromisus ir šeimą sulyginti su homoseksualų sąjunga“ („XXI amžius“, 2007 m. liepos 4 d., p. 2).

Kaune įregistruota statybų bendrovė „Mintija“ 2007 m. birželio mėnesį Lietuvos darbo biržai pateikė prašymą leisti išsivežti į Lietuvą statybos darbininkų iš Kinijos. Pradžioje jie prašo išsivežti 80 darbininkų, bet aiškina, kad suradę 400 statybos specialistų. Jū diplomai išversti į lietuvių kalbą. Kinai bus vežami brigadomis. Atseit jie – kvalifikuoti darbininkai, o pagalbiniai darbininkais dirbs lietuviai. Rengiamasi išsivežti 400 turkų.

L.Kačinskis, Lenkijos prezidentas, mano: „Aš vis labiau nerimau dėl naujujų Europos kairiųjų pozicijos. Jei mes žengsime į tą pusę, ne tik nepasieksime specifiškai suvokiama visiškos laisvės, bet galbūt šiandien gimstančios mergaitės, būdamos brandžios moterys, vaikščios su čadromis“ („Dziennik“, 2006 m. liepos 22–23 d.). Jis tvirtina labai grėsmingai:

„Lenkų elitas dažnai neatzižvelgia į mūsų nacionalinius interesus. Jeigu prie to dar pridėti Lenkijos žiniasklaidos poziciją, manau, jog mūsų mūšis dėl Lenkijos gali būti pralaimėtas“ (ten pat). Galima paklausti, kiek tokis vertinimas tinka Lietuvai?

Lietuvos politinis elitas negina tautinės valstybės, jokia tarptautinė organizacija ar šalis – juo labiau. Kuo mes esame prieš istoriją? Kuo buvome, kam tebestatome paminclus?

**Algirdas
ENDRIUKAITIS**

Antano Ruškio darbai ir mintys

Antanas Ruškys, gimęs 1924 m., gyvėna Raudondvarje, Kauno r., tačiau jo atminyme išliko Aukso r. k. netoli Endriejavos. Vaikystėje – aktyvus jaunalietyvis, šaulys, jaunasis ūkininkas. Vokiečių okupacijos metais buvo du kartus areštuotas, tačiau sugebėjo slaptą pasitraukti. Antanas slapstėsi ir nuo 1944 m. vasaros, kai sugrižo sovietai. Buvo išremta šeima, seni tėvai, teko partizanauti. 1952 m. sužeistas, areštuotas ir nuteistas ilgus metus kalėti. Po to tremtis.

Po 18 metų grįžo į Lietuvą, tačiau gimtojo kaimo nerado. Tapo nenuilstamas buvusių politinių kalinių ir tremtinių choro narys, priklausė ir aktyviai dalyvauja tremtinių ir politinių kalinių organizacijose.

Karys savanoris Antanas Ruškys turi ne tik tyra sielą, bet ir darbščias rankas. Jis – medžio skulptūrų drožėjas, kryžių, koplytstulpų ir pa veikslų meistras. Savo darbais jamžino sunaikintus kaimus, partizanų žūties vietas, kovo tojus. Tokių paminklų pats Jonas suskaičiavo jau dylika, surengė 26 savo darbų parodas. Atmintis, pagarba žuvu siems už Tėvynės laisvę liejasi eilėmis. Savo lėšomis Antanas išleido penkias poezijas, atsiminimų knygą. Paruošta spaudai ir šeštoji. Dažnuose susitikimuose su jaunuimi jis turi ką papasakoti apie didvyrišką mūsų tautos praeitį.

Šiandien pateikiame skaičiuojamais Antano Ruškio eileraštį.

Mano pasaulis

Aš medyje eiles išdrožt galu, Ten atradau pasaulį tau ir sau. Vargus, skausmus skobiau peiliu – Taip širdi kenčiančią vis medy raminau.

Pasauli, tu žavingas ir grakštus, Tave kadais aš tokį pamilaū, O meilės elekšyras toks gardus, Kad jū begerdamas pats pasenau.

Ir kai pasaulis senas man atrodys, Pavargs ir kūnas, ir galva, Tavy išskobsiu paskutinį žodį – Tėvynė mano, Lietuva!

**Stanislovas
ABROMAVIČIUS**

Iš moksleivių rašinių

Kalėjimų ir tremčių keliais

Mano dėdė Kostas Konstantinas Jasinevičius gimė 1927 m. lapkričio 5 d. Misiūniškio kaime, Rokiškio rajone. Rokiškio pradinėje mokykloje baigė šešis skyrius, 1941 m. įstojo į Juozo Tumo-Vaižganto gimnaziją. Gimnazijoje Konstantinas susipažino su mokiniais, troškusiais Lietuvos nepriklausomybės. Jie kartu įkūrė pogrindinę pasipriešinimo grupelę. Ši grupė skleidė kovos už Lietuvos laisvę idėjas, planavo pasipriešinimo veiksmus. 1946 m. lapkričio 10 d. per pamoką į 7a klasę įsiveržė uniformuoti KGB pareigūnai, atvykę areštuoći pasipriešinimo organizacijos narių. Nespėjė atsítokti trys klasės draugai – V. Baltakis, B. Zauka ir K. Jasinevičius, atsidūrė saugumo kalėjimo rūsiuose Rokiškyje. Kiek anksčiau buvo areštotas dar vienas klasės draugas. Jis išdavė visą grupelę. Žiauriai mušami ir tardomi, Rokiškio kalėjime jie išbuvo keletą savaičių, iš ten vėliau perkelti į Panevėžio kalėjimą. Ne lengviau buvo ir čia. Kasdien mušami ir tardomi, kai kurie palūžo, tačiau Konstantinas nepasidavė – tikslas, kurio siekė, buvo svarbesnis už gyvybę.

Kalėjime jis sutiko daug bendraminčių. Viena iš jų buvo partizanų ryšininkė Aldona, su kuria susipažino bendraudamas Moržės abécèle. Vėliau, jau grįžęs iš lagerio, vėl atsitiktinai ją sutiko ir vedė. Kartu jie užaugino dukterį Jūratę, mano tetą.

Kurį laiką praleidęs Panevėžio kalėjime, Konstantinas buvo išvežtas į Džezkazgano lagerius. Praradęsvardą ir pardvare, jis tapo kaliniu "S.F. 646". Vario kasyklų požemiuose teko dirbtį pragariškomis sąlygomis. Vėliau Krasnojarsko krašto Kazaciensko rajono Piskunovkos punkto Dvariščios kaime dirbo miško plukdymo darbus. Kalėdamas 12 metų prarado sveikatą, tačiau neatsisakė idėjų, dėl kurių paaukojo savo jaunystę. 1958 m. grįžo į Lietuvą ir visą gyvenimą pašventė bendražygį atminimo įamžinimui. Jo dėka daugelyje Rokiškio rajono partizanų žūties vietų pastatyti atminimo koplytstulpiai.

Dėdė Konstantinas turi sukaupęs didžiulį jaunystės draugų – partizanų nuotraukų, jų rašytų laiškų, eileraščių ir dokumentų archyvą. Be-

veik visų tų žmonių jau nebėra tarp gyvujų. Nebéra ir jo žmonos, partizanų ryšininkės Aldonas, mirusios labai jaunos, palikusios vos septynerių tesulaukusią dukterį. Ją dėdė Konstantinas užaugino vienąs. Jūratė tapo gydytoja ir tėviai tėvo pradėtus darbus, dalyvauja Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos veikloje.

Dėdės Konstantino surinkta ir aprašyta medžiaga panaudota daugelyje leidinių apie Lietuvos pasipriešinimą. Ypač didelių išpūdžių man paliko surinkta nelaisvės dienų kolekcija. Tie daiktai jam padėjo iškести kalėjimo sunkumus ir išsaugoti laisvės viltį. Čia matome iš popieriaus skiautelių suklijotą ir ranka parašytą maldynėlį, pačių padarytas dailias ornamentuotas šukas, kalėjime mérinė išsiuvinėtą maišelį "pašto" perdavimui per langą grotas iš vienos kameros į kitą. Šis maišelis dėdei tarnavo devynis Panevėžio kalėjime praleistus mėnesius, nes nuo pat pirmųjų dienų tapo ryšininku Aru. Pats dėdė Konstantinas labiausiai vertina paprastą, mažytį ženklių su pagrindiniais jo gyvenimo simboliais: kryžiumi ir Trispalve, juosiančia širdį. Jam tai tikėjimo, vilties, meilės Tėvynėi simbolis. Šis ženklilis buvo padarytas 1947 m. vasarą kameroje, pasinaudojant tik stiklo gabaliuku. Tačiau pats unikalius eksponeatas – iš duonos ir su trintų kalėjimo plytų padarytas rožinis. Maži antisūlielio suverti rutulėliai ir buvo tas didysis ramstis, padėjęs išverti dyvilią sunkių kalėjimo metų.

Šiandien Konstantinas gyvena vienas savo rankomis pastatyta name. Gausų derlių veda kruopščiai išpuoselėtas sodas, žydi gėlės. Kiek vienas namų kampelis jaučia rūpestingą šeimininko ranką. Nesvarbu, kad jis kankina ligos, slegia vienatvė, tačiau dvasia neprarado stiprybės. Ne veltui jis sako: "Gyvenimas prabėgo, tačiau gyvenimas tėsiasi..." Kiekviena šio žmogaus diena prasminga. Kai žiūriu į tokius žmones, visada prisimenu, kad tai, ką turime šiandien, yra gautąjų gyvenimo kaina.

**Lukas ŽEMAITIS,
Kauno Martyno Mažvydo vidurinės mokyklos 11b klases mokinys**

Naujos knygos „Dienos, netinkamos lyrikai“

„Aš prašau jūsų keliolikos minučių kantrybės, nes kalbėsiu rūščiai ir šiurkščiai, kadangi ši diena netinkama lyrikai“, – taip rašoma knygoje „Iš pragaro angos“ išspaudo dintoje Algimanto Lisauskos kalboje „Lietuvos likimas“, paskytoje 1993 metais Trakuose Sausio 13-osios minėjime.

Paskaičius šioje knygoje publikuojamus autorius memuarus, biografiją bei jo straipsnius, nejučia persasi mintis, kad buvusio politinio kalinio gyvenime turbūt beveik nebuvo dienų, tikusių lyrikai. Labai jau sunkus ir pavojingas šio Laisvės kovotojo, vėliau – politinio kalinio gyvenimo ir kovos kelias.

Algimantas Lisauskas gimė 1926 m. Trakų aps. Kruonio valsč. vidutinių ūkininkų šeimoje. Mokydamasis Kaišiadorių gimnazijoje 1943 m. įsitraukė į pasipriešinimo prieš okupantus kovą, buvo Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos narys, dalyvavo leidžiant pogrindinį laikraštį „Laisvei bundant“. 1944 m. baigė gimnaziją ir įstojo į Vieninės rinktinės karo mokyklą Marijampolėje. Kai vokiečiai ją likvidavo, grįžo į téviškę. Buvo priimtas į Lietuvos laisvės armiją ir toliau dirbo pogrindyje.

1944 m. rudenį įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Istorijos ir filologijos fakultetą, kur sunaikino ne vieną pavoju kėlusį dokumentą, perraše daugelio studentų biografijas, gelbėdamas juos nuo represijų. Jau kitais metais ėmė leisti laikraštį „Partizanas“. Po kurio laiko, šantažuojamas KGB, paliko studijas bei darbą ir pasitraukė pas Didžiosios Kovos apygardospartizanus. 1948 m. buvo išduotas, areštuotas ir nuteistas mirties bausme, kuri buvo pakesta 25 m. lagerio Kolymoje ir 5 m. be teisės grįžti į tévynę.

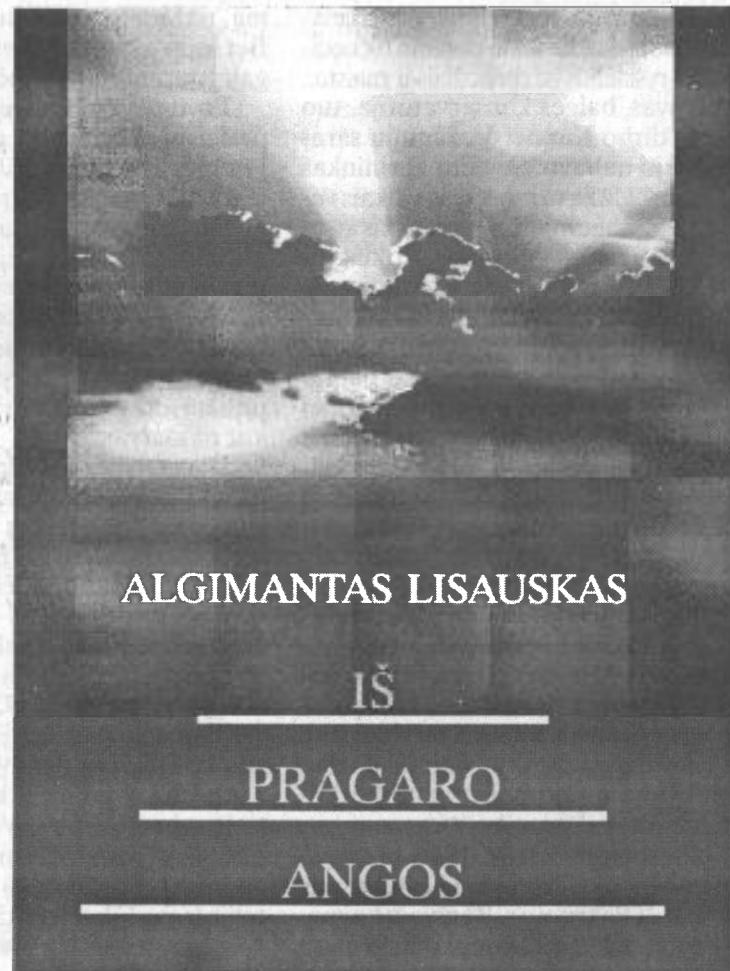
Į Lietuvą grįžo 1958 m. Gyveno Lentvaryje, Grigiškėse, dirbo Vilniaus gamyklose ekonomistu. 1970 m. baigė Vilniaus finansų ir kredito technikumą. O trokštamą Vilniaus universiteto Filologijos fakultetą galėjo baigti tik 1976 m. Iš artimųjų pasakojuimų buvo lengva numanyti, kad jam studijuoti trukdė sovietų valdžia.

Prasidėjus Sajūdžiui organizavo rėmimo grupę „Plastotoje“, buvo I ir III Sajūdžio Seimo narys, Trakų rajono Sajūdžio tarybos atsakingasis sekretorius, Nepriklausomybės partijos pirmininko pava-

duotojas, laikraščio „Kovo 11-oji“ redaktorius. Išrinktas Trakų rajono savivaldybės tarybos nariu. Su žmona Laima, taip pat buvusia politinė kalinių, sulaukė dviejų sūnų.

Šią tiesą apie dienas, netinkamas lyrikai, būtų galima pritaikyti daugelio buvusiu politinių kalinių ir tremtinių daliai apibūdinti. Tačiau nežiūrint į tai, kad A. Lisauskas ir kitų jo likimo brolių ir seserų jaunystės metais lyrikai tinkerčių dienų gal ir visai nebuvo, jis, kaip ir daugelis kitų, paliko mums ne tik kovos ir gyvenimo indėlių laisvą Lietuvą, tačiau ir savo raštus: atsi-

sidairės galų gale pamačiau prieš save tikrąjį lagerį. Ryškiai apšviesta elektros lempomis į abi puses nutišo stačių rąstų tvora. Kampuose stovėjo sovietinės architektūros simboliai – kulkosvaidininkų bokštelių. Priešais mus pukavosi skaisčiai raudonais plakatais apkabinėti platūs ir aukštūs vartai. Jų viršu puošė iš lentų sukalto „saulės“ spinduliai. Greta vartų buvo išprastinis sargybos postas. Po juodu dangumi raudonai žérintys vartai kėlė mintį, kad ir pragaro anga turėtų panašiai atrodyti“, – rašo A. Lisauskas savo prisiminimuose.

ALGIMANTAS LISAUSKAS

IŠ

PRAGARO

ANGOS

minimus, pamastymus, komentarus, pamokymus bei mokslinius apmąstymus apie Lietuvos istoriją ir kalbą. Jo ištikima gyvenimo ir likimo draugė – žmona Laima po vyrų mirties iš minėtų paliktyrą sudarė rinktinę ir išleido knygą „Iš pragaro angos“. Šios knygos pristatymas įvyko liepos 13 d. Vilniaus įgulos karininkų ramovėje. Čia susirinko ne tik A. Lisauskas šeimos nariai, bet ir nemažas būrys jo likimo draugų, dalyvavo Seimo narys Povilas Jakučionis. Žodži tarė A. Lisauskas žmona Laima, o sūnus dainininkas Žygimantas, padedamas pusbrolio bei jaunutės savo mokinės, susirinkusies iems mielai padainavo kelias lietuvių liaudies dainas ir P. Čaikovskio romansą.

„Pagaliau atsistojau ir ap-

Daug įdomių istorijų bei straipsnių sudėta į knygą „Iš pragaro angos“. Nuo kitų panašių knygų jis skirta tuo, kad jos autorius turėjo Dievo dovaną ir puikiai valdė plunksnų. Pasak susirinkusiu, daugelis buvusiu politinių kalinių ir tremtinių savo atsiminimus rašo iš pareigos, kad ir „medine“ kalba, o A. Lisauskui raštas liete liejosi.

Knygos pristatyme kalbėjusi prof. Ona Voverienė apgailestavo, kad bégantys metai tokius žmones, kaip A. Lisauskas, nuplukdo į „Letos vandenynus“. Tačiau Lisauskas ir jo šeimos pastangomis mums ir ateinančioms kartoms liks įdomūs, intriguojantys ir pamokantys rašiniai, sudėti knygon „Iš pragaro angos“.

Ingrida VĖGELYTĖ

Niekam nelinkiu to patirti....

Iki audringųjų 1941-ųjų mūsų šeima: motina Sofija Demontavičiūtė-Vyčienė, tėvas Albertas Vyčius, sesuo ir aš, Vaitiekus, laimingai gyvenome Tryškių parapijoje.

Tą lemingą 1941 m. birželio 14-ąją buvau 4 klasės mokinys. Tryškių bažnyčioje laikiau Pirmosios šv. Komunijos egzaminą. Buvo skubiai iškvieistas į namus. Vykdami kartu su mama pamatėme iš mūsų sodybos išvažiuojančias pastotes su žmonėmis. Buvo vežama Radvilavičių, mūsų kaimynų ūkininkų, šeima. Nerađė mūsų namuose, trémėjai pasuko į kaimynų Jokubauskų sodybą.

Mama važnyciodama arklį suprato, kas vyksta, ir pasuko kitu keliu. Tačiau mus pastebėjo ir pasivijo žmogus, parvadė Šaulys. Jis ieškojo aukų, pasmerktų tremčiai. Mes buvome sulaikyti ir grąžinti į namus, kur šeimininkavo ginkluoti kareiviai. Jie leido pasiūti tik nedidelius ryšulėlius su drabužiais ir maistu.

Tėvas, baigęs konservatoriją, tuo metu dirbo Kaune. Vežamujų sąrašuose jo nebuvo. Sovietų karininkas klausė: "Už ką tą moterį su vaikais vežate?". Saugumietis Gavronskis atsakė, kad ūkis jas – motinos. Kokia tragedija! Tą nuosavybę nuomojome, pagal Lietuvos įstatymus jokios darbo jėgos nesamdėme. Karininkas pažadėjo, kad vaikus bus galima palikti pas tėvą. Bet mūsų gyvuliniai vagonai per Kauną nevažiavo.

Tryškių stotyje – pats vasaros viurdienis. Žmonės buvo grūdami į perpildytus vagonus, durys užrakinamos, langai su grotomis. Sunkios antisantarinės sąlygos.

Po varginančios, visą mėnesį truskios kelionės patekome į Sibirą, tiksliau – Altajaus krašto Bijsko stotį. Cia tremtinius išskirstė. Mes patekome į Starobardinsko tarybinį ūkį. Paskyrė prie sunkių fizinių darbų. Mokytoja norėjo mokytouti, bet komendantūra nesutiko.

Pasibaigus karui, 1946 m. kovo mėnesį, mane parvezė į Lietuvą, pasenelį – į Pakruojo r. Beržynių kaimą. Seneliui padėjau ūkininkauti. Vėliau

vasaros metu dirbau melioracijoje, žiemą – Panevėžio pramonės kombinato lentpjūvėje. 1950 m. balandžio 26 d. saugumas mane suėmė – apkaltino savavalšku grižimu iš tremties.

Šiaulių kalėjime niekas neklause, už ką ištremtas, nors ir pats nieko apie tai nežinojau. Saugumiečiai vertė pasirašyti, norėdami sudaryti bylą. Kainino sieniniuose "boksuose", kur netekdavau sąmonės. Po septynių mėnesių kankinimų "boksuose" ir karceriuose Šiaulių kalėjime buvo perskaitytas Maskvos "trejeto" nuosprendis: treji metai speciagario, nuosprendis neapskundžiamas. Išvežė į Archangelsko lagerį. Teko sunkiai dirbtai miškuose. Kai darbas nualino sveikatą ir buvau fiziškai bei dvasiškai išsekės, paskyrė dirbtį sanitariu. Man buvo pasiūlyta rašyti Staliniui malonės prašymą, pažadėjo gerai charakterizuoti. Bet kaip aš, nieko bloga nepadarės, galėjau prašyti malonės?!

Po trejų Archangelsko kalėjime praleistų metų buvau grąžintas atgal į tremtį. Tik 1956 m., išbuves tremtyje 15 metų, tapęs II grupės invalidu, grįžau į Lietuvą. Susiradau sau tinkamą darbą. Kančia lydėjo mus – vaikus ir suaugusius, nes tremtis atėmė vaidystę, lageris – jaunystę, buvo sutryptas džiaugsmas, prarasta sveikata, o daugelis negrįžo į Tėvynę... Tegul nepasikartoja tokia žiauri tragedija niekur pasaulyje...

Dabar, būdamas silpnos sveikatos, dažnai lankausi Panevėžio medicinos įstaigose. Poliklinikos BPG ambulatorijos vyr. sesuo D. Brazdžiūnienė man skiria ypatingą dėmesį, o tai mano amžiaus ligoniams – labai svarbu. Gydo ne vaistai, o švelnus žodis.

Dalyvauju Lietuvos visuomeniniam gyvenime: nuo 1993 m. esu Lietuvos Sajūdžio narys, priklausau Lietuvos krikščionių demokratų partijai, esu Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, "Ave Vita" neigaliųjų draugijos, Karališkosios bajorų sąjungos narys. Per 20 metų domiuosi filatelija ir esu Filatelistų draugijos narys.

Vaitiekus VYČIUS

Vladui Šemetai atminti

Kapinių smėlis prieš dešimt metų priglaudė Kazlų Rūdoje gyvenusio literato ir kraštotoyrininko, sovietmečiu buvusio politinio kalnio Vlado Šemetos (1920–1997) palaikus. Jos sudėtingas į kartu įdomus gyvenimas paženklintas laikotarpiu, kai karo ir nacių okupacijos metais teko gyventi ir dirbtį Baltarusijai priklausančiame Ašmenos kaime.

V. Šemeta pasakojo: "Dirbau Ašmenos valsčiaus savivaldybėje. Ašmenos ir Svirių apskritys tada buvo prijungtos prie Lietuvos ir mes kūrėme lietuvišką administraciją. Per tuos vienerius metus padariau nuostabią karjerą, sunkiai įmanomą net karo metais. Pradėjės valsčiaus savivaldybės raštininku, po pusės metų pasiekiau "lubas" – tapau vyriausiuoju sekretoriumi ir tas pareigas éjau iki išvykau iš Ašmenos (1943-05-17). Teko pasitraukti dėl prasidėjusio iš Lenkijos atsibasčiusios Armijos krajovos aktyvaus siutėjimo, netrukus paraly-

žiavusio mūsų administracijos darbą.. Pervienierius metus Ašmenos valsčiui vadovavo net trys viršaičiai – buvęs smetonių valdininkas Vincas Ardičas, jų pakeitęs ats. leitenantas Juozas Markulis, po jo – Pranas Komaras.

Šiandieninės kartos žmonėms Komaro pavardė nieko nesako, vyresni gal prisimena, kad jis 1941 m. žiemą, iki Antrojo pasaulinio karo pradžios, dirbo Pravieniškių darbo stovykloje viršininku. Vėl 1943-įjų rudeniui ties Mūrine Ašmena buvo nužudytas lenkų banditų. Beveik tuo pat metu netoli Švenčionėlių nužudytas ir mano buto Ašmenoje šeimininkas, agronomas Michailas Daniševskis. Dirbant Ašmenoje buvo daug įsimintinų dienų, išgyventų karo metais. Ši miestą ir aplinkines žemes vėliau Lietuva prarado."

V. Šemeta gyvai domėjos savo krašto istorija, po kruopelytę rinko medžiagą ir raše. Jo nuveikių darbai verti dėmesio ir pagarbos.

Aleksandras JAKUBONIS

Paminklais nusėta Žemaitijos žemė

Kretingos aps. Skuodo valsč. Kulų kaimo ūkininko Karaliaus sūnus Kazys, sovietams antrą kartą okupavus Lietuvą, išėjo į Šekų-Šatraminių mišką pas partizanus. Lemtis buvo panasi kaip daugelio partizanų. Čekistai apsupo mišką ir pradėjo jį "valyti", tačiau Kazio Karaliaus miške tą kartą nebuvu. Jis lankėsi pas broli. Kažkas nurodė jo buvimo vietą ir sodyba netrukus buvo apsupta. Kiek pajėgė, Kazys Karalius atsišaudė, tačiau vienas prieš ketę ginkluotų vyrų neatsilaikė.

Paminklas nukankintiems partizanams Mosėdžio akmenų muziejuje

Prie paminklo žuvusiems partizanams Daukšių kapinėse. Iš kairės – J. Petkevičienė, S. Burba, žuvusio partizano Bieronto brolio Jonas

Intas – nusipeinės gamtos apsaugos d a r b u o t o j a s , V. Adamkaus premijos laureatas, Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino V laipsnio ordino kavalierius. Būčiau labai dėkinga, jei Mosėdžio jaunimas, ypač moksleiviai, valstybinių švenčių dienomis uždegty prie šio paminklo žvakelių, padėtų gėlių, sutvarkytų aplinką.

Kretingos aps. Mosėdžio vals. Daukšių kapinėse pastatytas paminklas dešimčiai žuvusių parti-

zanų. Jie buvo išduoti ir žuvo nelygiuje kovoje. Senosiose Jakštaičių kapinaitėse, už Salantų, palaidotas partizanas Adomas Skersis-Ažuolas. Jis buvo klastingai išduotas ir nuždytas.

Dar būdama tremtyje, Sibire, daiviai sau žodį, jei grįšiu, žuvusį Lietuvos laisvės kovų dalyvių atminimą jamžinsiu. Likau gyva ir mano priedėmė prisiminti ir jamžinti kovos draugų atminimą. Kai atsirado tokia galimybė, paminklų statybą remiau finansuokai, pati organizavau, kad jie atsirastų buvusiose aršiu kovų vietose.

Jadvyga PETKEVIČIENĖ
Nuotraukos iš asmeninio J. Petkevičienės albumo

Domicelė Birbilaitė-Buzūnienė

Liepos 6-ąjį į Amžinojo poilsio vietą Prienų kapinėse palydėjome Domicelę Buzūnienę, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos tarybos narę ir ilgametę Prienų filialo pirminkės pavaduotoją. Su D.Buzūniene atsisveikinome, bet nepamiršime, nes muspalikogilus ir tvirtas žmogus, jautri ir nuoširdi moteris, visa esybe mylėjusi artimuosius, draugus ir Lietuvą.

Domicelė gimė 1930 m. Šviesi buvo tik vaikystė tévu namuose, Panevėžio rajone. Gražias svajones nutraukė pokario metai, prabégė skubant miško takais, pas brolius partizanus. Jie vieni iš pirmųjų įsitraukė į pasipriešinimo kovą Panevėžio krašte ir abu žuvo: Matas – netoli giminučių vietų, o karininkas Antanas buvo sušaudytas Lukiškių kalėjime.

Paskui – tévu mirtis Sibire ir nelengva paauglės mergaitės kelionė slapčiomis į

Lietuvą, į téviškę, kuri jau buvo išdraskyta ir kurioje niekas nelaukė. Atsirado gerų žmonių, ištiesusių pagalbos ranką, suteikusių prieglobstį. Bet ap linkui buvo ir tokiai, kurie prisidėjo prie to, kad Domicelė universiteto auditoriją „iškeistą“ į Mordovijos lagerio kameras.

Išvargusi Sibiro gulagus Domicelė apsigyveno Vorkutoje. Ten buvo įsikūrusi čia kalėjusi buvusi partizanų ryšininkė sesuo Marytė, nes abiejų dokumentuose buvo įrašyta: „Be teisės gyventi Lietuvoje“. Vorkutoje Domicelė suktiko politinį kalinių Kazimierą Buzūną, kilusį nuo Balbieriškio. Kai jau buvo galima grįžti į Lietuvą, Buzūnai su sūneliu įsikūrė Prienuose. Vėliau grįžo į sesuo Marytė Budnikiene su šeima. Atrodė, kad gyvenimas pradėjo tekėti tiesine vaga. Tačiau ir vėl likimo smūgiai. Netikėtai mirė sūnus Kaziukas, netrukus į Amžinybę iškeliao ir vyras.

Pro memoria

Tik nuskambėjus pirmiesiems Lietuvos Atgimimo varpo garsams, D.Buzūnienė aktyviai įsitraukė į Sajūdžio ir susikūrusios LPKT sajungos veiklą. Kol leido sveikata, rūpinosi dokumentų tvarkymu nukentėjusių statusui gauti, organizavo įvairius renginius. Šiandien sunku suskaičiuoti, kiek jos pastangomis ir rūpesčiu miškuose, pelkėse buvo surasta partizanų žūties vietus ir jų apleistų kapus.

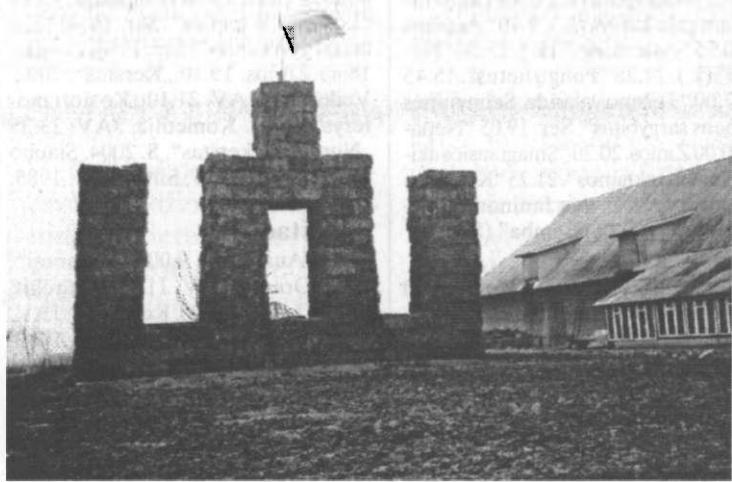
LPKTS Prienų filialo taryba

Gedimino stulpai – iš šiaudų...

Vykstantieji Žemaičių plentu, netoli Kauno, ties 115 kilometru, netoli Sitkūnų viaduko, išvysta neįprastą statinį: šiaudinius Gedimino stulpus. Sukrauti iš supresuotų šiaudų ryšuliu ir papuošti Lietuvos Trispalve jie atkreipia turistų ir šiaisiai keliais vykstančių kraštiečių dėmesį. Žmonės užsuką į sodybą, fotografuoja.

Gedimino stulpų sumanytojas – Kauno r. Babtų sen. Gailiušių kaimo gyventojas Antanas Tamulis. Savo idėjā, panaudodamas 225 presuotų šiaudų ryšulius, jis įgyvendino kartu su sūnumi Svajunu.

“Tremtinio” inf.

Iš asmeninio A.Tamulio archyvo

Liepos 28 d. (šeštadienį) Radviliškyje įvyks tradicinis Tūlūno miesto ir rajono buvusių tremtinių ir politinių kalinių susitikimas. 11 val. šv. Mišios Radviliškio parapijos bažnyčioje. Po jų „Gražinos“ pagrindinėje mokykloje dalynimės prisiminimais, pagerbsime tuos, kurių jau nėra tarp mūsų. Vaišinsimės atsineštomis vaišėmis. Atvykime su šeimomis, pasivieskime jaunimo.

Užjauciamė

Dėl Motinos mirties nuoširdžiai užjauciamė LPKTS sekretorę Bronę RAPOLAVIČIENĘ.

LPKTS valdyba, "Tremtinio" redakcija

Skelbimai

Rugpjūčio 11 d. (šeštadienį) 12 val. Mažeikių r. Pievienų mstl. bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už žuvusius Sedos ir Nevarėnų burių partizanus. Po šv. Mišių – Atminimo ženklo šventinimas Balėnų miške.

Rugpjūčio 19 d. (sekmedienį) bus šventinamas paminklas 1948 m. Kemeržūno sodyboje žuvusiems Tauro apyg. Kęstučiorinktinės Klajūno buriopartizanams: Vincui Dulskiui-Zaibui, Juozui Simanavičiui-Smaugliui, Antanui Šipailai-Kovui. 11.30 val. šv. Mišios Žaliuosios (Vilkaviškio r.) Šv. Roko bažnyčioje. Po jų vyskime į Klausučių seniūnijos Posviečio kaimą (nuvykti galima iš Kybartų: Virbalis-Žalioji kelio, iš Vilkaviškio – pro Žaliajų tuo pačiu Žalioji-Virbalis kelio). Informacija tel. (8 342) 30 031, 8 698 55 486 Dalija Karlienė; tel. (8 342) 56 063, 8 619 23 858 Vytautas Sezeniauskas.

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE**Jonas Kairys**

1923–2007

Gimė Labeikių k., Leliūnų sen., Utenos r. 1945 m. įstojo į partizanų būrių Kovojo Vyauto apyg. Liūto rinktinėje, slapyvardžiu Audra. Dalyvavo Labanoro kautynėse. 1947 m. buvo suimtas, nuteistas 10 metų. Kalėjo Jakutijos lageriuose. Grįžęs į Lietuvą sukurė šeimą, užaugino sūnų. Gyveno Utenoje. Buvo aktyvus LLKS narys.

Palaidotas Kauno Karmėlavos kapinėse.

Nuoširdžiai užjauciamė žmoną ir sūnų su šeima.

LLKS Vytauto apygarda

Petras Jakštas

1925–2007

Gimė Žoliškio k., Krinčino valsč., Biržų aps., stambių ūkininkų šeimoje. Petras tarp trijų brolių buvo vyriausias. Baigės Joniškėlio žemės ūkio mokyklą dirbo tévu ūkyje. Buvo nagingas meistras, sumontavo vėjo generatorių, įsirengė malūną. Už ryšius su partizanais 1945 m. stribai sudegino sodybą, 1949 m. šeima ištremta į Irkutsko sr. Sujetichos gyvenvietę. Dirbo elektriku, dalyvavo lietuvių tremtinių saviveiklos būrelyje. Tremtyje sukurė šeimą su likimo drauge Danute. 1959 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kėdainiuose. Dirbo elektriku, užaugino sūnų ir dukterį. Dalyvavo buvusių tremtinių ir bažnytiniam chore, buvo aktyvus LPKTS Kėdainių filialo narys, gerbiamas už nuoširdumą ir linksmą būdą.

Nuoširdžiai užjauciamė dukterį ir artimuosius.

LPKTS Kėdainių filialas

Balys Mikšys

1917–2007

Gimė Utenos r. Našloniškių k. 1950 m. buvo areštuotas, kalėjo Lukiskėse, vėliau – Baškirijos Kumertau lageryje, dirbo statybose Elesko mieste. 1956 m. nuvyko pas ištremtus savo šeimos narius į Kudimkaną r. Velvos kaimą.

Nuoširdžiai užjauciamė žmoną, dukterį, sūnus su šeimomis bei artimuosius.

LPKTS Šilalės filialas

Graselija Žemaičiūnaitė-Tamošiūnienė

1910–2007

Gimė Laipuškių k., Klovainių valsč., Pakruojo r., ūkininkų šeimoje, auginuojančio penkis vaikus. 1951 m. iš Skaisgririų k. Graselija su šeima – vyru Broniumi ir penkiais mažamečiais vaikais, ištremta į Irkutsko sr. Zalarinsko r. Tremtyje gyveno Babogajaus k., dirbo kolūkyje. 1958 m. šeima grįžo į Lietuvą. Viešinė valdžia ne tik savo sodyboje, bet ir Pakruojo r. apsigyventi neleido. Metus šeima glaudėsi Panevėžio r., Berčiūnuose, vėliau įsikūrė Pasvalio r., Joniškelyje. Graselija su vyru tremtyje išsaugojo visus savo vaikus, grįžusiems į Lietuvą suteikė galimybę mokytis. Sulaukė septynių vaikų ir keturių provaikaičių.

Palaidota Joniškėlio kapinėse.

Artimieji

Rugpjūčio 11 d. (šeštadienį) Šakiuose minėsime Konstantino Naujokaičio-Kamanto Tautmylio – Žalgirio rinkt. Vario 16-osios tévonijos vado – 100-ąsias gimimo ir 60-ąsias žūties metines. 11 val. Šakių bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios. 12 val. vyksime į partizanų Konstantino Naujokaičio-Tautmylio ir Prano Neverausko-Vėjo žūties vietą Bagdžių kaimę, kur bus pašventintas paminklinis ženklas. I paminklo pašventinimo iškilmes veš Šakių savivaldybės skirtas autobusas. Minėjimą tēsime Šakių „Jaunystės“ kino teatro salėje. Malonai kviečiame dalyvauti. Pasiteitauti tel. 8 603 55 685.

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt , **LPKTS puslapis interne:** <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3600. Užs. Nr.

Kaina 1,30 Lt